

Stalin'in İktidara Gelişi, Düşünceleri Ve Sadizm

Stalin hayatı boyunca yönetilmemek, herhangi birisinin baskısına ya da emrine girmemek için çalışırken bunu başkalarını yöneterek, onları kendi hükmü altına alarak yapabileceğini düşünmüştür. Bu yolda birçok çaba harcamış olsa da onun gerçek bir lider olmasını sağlayan en büyük fırsat; Ekim devrimini yöneten, devrimci düşüncenin Rusya'da egemen olmasını ve diğer ülkelere de duyurulup yayılmasını sağlayan, büyük bir lider olarak tanınan Lenin'in ölmesi olmuştur. Lenin devrimden çok da uzun bir süre geçmeden hastalanmış ve geçirdiği krizler nedeniyle belli bir dönem yatağa bağlı kalmış, sonrasında da 24 Ocak 1924'te hayatını kaybetmiştir. Lenin hastalık dönemindeyken Stalin onun öleceğini tahmin etmiş ve bu fırsatın değerlendirilmesi gerektiğini düşünmüştür. Bu düşünceleri doğrultusunda on ikinci kongrede harekete geçerek daha önce de yaptığı gibi bir değersizleştirme politikası izlemiştir. On ikinci kongre sırasında açılış konuşmasını yapacak ve raporu hazırlayacak kişi önemlidir; çünkü partinin ilk gününden beri bu Lenin'e ithaf edilmiş bir ayrıcalıktır. Fakat Lenin henüz hayattayken bunu kim yaparsa yapsın hoş karşılanmayacaktı. Stalin'in en fazla düşmanlık beslediği Troçki'yi bu iş için öne sürdü ancak de muhtemelen Troçki de durumun farkında olarak o da konuşmayı yapması ve raporu sunması için Stalin i öneriyordu.

1923'ün nisan ayındaki bu kongre, ne olursa olsun, Lenin'in yerine kim geçerse geçsin Stalin'i partinin yönetimiyle ilgilenen üç kişi arasında en üst sıraya yükseltti. Konuşmayı yapan Zinovyev'in çoğunluğu azalırken bir şekilde Stalin'in çoğunluğu arttı. Önceki kongrede Kontrol Merkez Komisyonu'nu gizliden yönetmeye başlamıştı, çoğunluk onun adamlarıydı. Bunu kullanarak ona karşı olan komisyonları, sekreterliğe zarar verdikleri gerekçesiyle, Merkez Komisyon'un kararıyla bertaraf ediyordu.

Stalin için bu yeterli değildi ve tüm iktidarı istiyordu. Fakat Lenin'in ölmesini beklemek zorundaydı. Kimilerine göre ise böyle bir zorunluluğu yoktu. Özellikle Troçki'nin de belirttiği üzere Lenin, Stalin tarafından öldürülmüş olabilirdi. Lenin ilk krizinden sonra iyileşmeye başlamış, hatta tekrardan görev başı yapmış, fazla geçmeden yeni bir kriz geçirince durumu daha kötüye gitmiş, fakat doktorlar yine de durumdan tam anlamıyla emin olamamışlardır. Sonunda da Lenin umutsuzluğa kapılarak Stalin'den intihar etmek için zehir istemiş, bunun yanlış olduğu. Zinovyev, Kamanev ve Troçki'nin bulunduğu bir konuşmada Stalin bunu onlara söylemiş ve hep birlikte bunun yanlış olacağına karar verilmişti. Fakat Troçki, Lenin'in hastalığına rağmen ölümünün ani olduğunu düşünmüştür. O dönemde Troçki de hastaydı. Kendisinin hastalığı nedeniyle Kafkasya'daki Suhum'a gitmek üzere yola çıktığında Lenin' in ölümünü duyunca geri dönmek istemiş Stalin Toçki'nin geri dönmesinin uygun olmadığını bildirmiştir. Troçki orada olsaydı otopsi isteyeceğini, bunu Stalin'in de tahmin ettiğini, bu nedenle de kendisini kasıtlı bir şekilde uzak tuttuğunu söylemiştir.

Kruşçev anılarında Stalin ve onun yönetimi hakkında yorum yaparken Lenin'in kendilerini uyardığını söylemiştir. Lenin 1923'te yazdığı vasiyetinde Stalin'in Genel Sekreter mevkiinde kalmaya devam ederse ileride partiyi götüreceği noktayı görmüş, zalimliğinin temel nedenlerini anlamış, liderlik için gerekli vasıfları olsa da kaba ve zalim biri olarak ileride gücünü kötüye kullanacağını belirtmiştir. Vasiyetinin devamında da Stalin'i bu mevkiden alıp başka bir mevkie atamayı, onun yerine daha ılımlı, mevkiinin gücünü kötüye kullanmayacak olan, yoldaşlarla iyi ilişkileri olan birini atamayı teklif etmiştir.

Stalin tam da bu nedenle Lenin'e karşı intikam duygusuna kapılmış olabilir ve bu nedenle hem iktidar hem de intikam amacıyla onun ölümüne ön ayak olmuş olabilir. İktidar döneminde yaptıkları göz önüne alındığında ise bu durumun tamamıyla olasılık dışı olmadığı görülebilir. Lenin'in ölümünün Stalin'in iktidarına psikolojik açıdan etkilerinden bahsetmek gerekirse, Lenin'in Stalin üzerinde bir baskı yarattığı, en azından Stalin'in otorite konusundaki çarpık düşünceleri nedeniyle böyle bir düşünce taşıdığı bilinmektedir. Stalin Lenin'i yeni bir baba figürü olarak psikolojik yapısına dahil etmiştir. Bu nedenle daha önce de belirtildiği gibi Lenin'in ölümüne kayıtsız kalmış ya da bu sefer etkin role geçerek onun ölümüne katkıda bulunmuştur. Her iki durumda da üzerinden kalkan baskı onda yıllardır bastırılan sınırsız bir özgürlük duygusunun ortaya çıkmaya başlamasına neden olmuştur. Bundan sonra Stalin iktidar döneminin acımasız uygulamalarını yönetecektir.

Stalin'in iktidar Dönemi

Stalin'in iktidara gelmesinin ardından birçok kişi farklı görüşleri vardır. Bazıları onu acımasız bir diktatör, bazıları ise kurtarıcı olarak nitelendirmiş, özellikle Hitler'e karşı savaşmasıyla Avrupa Stalin'i birçok açıdan övmüştür. Stalin iktidarı birçok açıdan gizli ya da çarpıtılmış bilgilerle dolu bir dönem olmuş ancak ölümünden sonra bazı şeyler daha açık ve net şekilde ifade edilebilmiştir.

Stalin iktidarında en önemli nokta sanayi ve tarımdı. Özellikle Beş Yıllık Plan hazırlandığında duruma farklı bir boyut gelmişti. Stalin kısa sürede tarım ve sanayi

alanında çok büyük gelişme kaydetti. Yeni halk kavramı ortaya çıktı. Artık halkın ve çiftçilerin önemi büyüktü. Yeni sanayii ve çiftlikleri kuran halkın en başlıca özelliği sınırsız atılımlarıydı. Burada birey en dinamik haliyle ele alınıyordu. Stalin artık ülkede sosyalizme odaklanmıştı. Sanayii ve bilim alanında geliştirmeliydi. Sanata ve bilime yoğunluk verildi. İlk beş yıllık plan sonunda yayınlanan kitap sayısı Almanya, İngiltere ve Fransa'da yayınlanan kitaplardan fazla olana kadar farklı dillerde kitaplar basılıyor, halkın anlaması gelişmesi sağlanıyordu. Bunlara uygun olarak Stalin döneminde birçok gazetede yeni halk adının geçtiği yazılar yayınlanıyordu.

Rusya dışardan aldıkları ürünler çerçevesinde sanayiye öğreniyor, yurt dışına bağlılığını azaltıyor, hem de bu özel yurt dışı kaynaklı şirketlerin sabotajlarını önleyordu. O dönemde birçok ülkeni, hükümetlerden memnun olmayan vatandaşlar ve ülkeler içindeki yabancılardan dolayı gerçekleşen yıkıcı faaliyetler açısından sorunları vardı. İspanya'da Frankocular, Japonya'ya demir cevheri satıp, onu bilerek ya da bilmeyerek güçlendiren Amerikalılar, Hitler'in ajanları ve daha sayılamayacak kadar çok sorun vardı.. İşte böyle bir ortamda Stalin hem ayakta kalmak hem de gelişebilmek için bilime ve sanata yüklediği kadar bu sabotajcıları yok etmekle de ilgileniyordu. Bilim ve teknik açısından yetersiz olan Rusya bazı fabrikalarda ne ürettiğini bilmeden işçilerle dolu bir ülkeydi. Örnek olarak bir otomobil fabrikasında silah parçası ürettiğini bilmeden üretim yapanlar bunları sonradan fark etmişti. Kısacası hainlere bilmeden kendi elleriyle silah sağlamışlardı. Mühendisler gelişip bilgilendikçe sabotajlar daha iyi görülüp engelleniyor, kendi ürünlerini kendileri üretmeye başlıyor ve bir yandan da bu sabotajcıları en acımasız yöntemlerle cezalandırıyorlardı ve denetimler en üst seviyede uygulanıyordu.

Birçok kişi bu nedenlerle gelişebilmekten öte Sovyetlerin hayatını devam ettirebilmesi için Stalin'e ve onun yönetimine ihtiyacın olduğunu düşünmüştür. Elbette bunlar Stalin'in yargısız infazları, işkenceleri ve ölümlerini haklı kılmamıştır. Ayrıca Stalin şu zamana kadar büyük bir diktatör olmasının yanında hala o ana kadar izlediği sakınlı, kafa karıştıran, ikili oynamasını gerekli kılan politik tavrından vazgeçmemiştir. Üstelik kendisine özgü bu politik tavrını artık sadece arkadaşlarına değil aynı zamanda halka da uygulamaya başlamış, halka karşı gösterdiği tutumları, fikirleri ve davranışları ile kendi yaşantısı çokça çatışmıştır. Kruşçev'in anılarında Stalin'i, insanları küçültmek ve parmağında oynatmak

konusunda çok yetenekli olarak tanımladığı, bunlar nedeniyle onu büyük bir lider olarak gördüğünü söyleyerek onu takdir ettiği belirtilmişti. Burada Kruşçev Stalin'in kişiliğinin her yönüyle vahşi ve hayran olunacak bir kişilik olduğundan bahsetmiş ve onunla ilgili hiçbir şeyin kendi asıl çerçevesine uymadığını söylemiştir. Her şeyin çok çapraşık kişiliğinin ışığında incelenmesi gerektiğini de belirtmiştir.

Stalin'in kadınlara karşı olan bakış açısını anlamak zordur. Stalin ilk karısından davası konusunda bir beklentide bulunmamış, babasının annesinden beklentilerine benzer şekilde ondan sadece ona atfedilen geleneksel görevleri yerine getirmesini istemiştir. Ancak daha sonra Stalin davadan tanıdığı Sergei Alluliyev'in kızıyla ikinci evliliğini yapmıştır. Fakat ikinci karısı Nadezda Sergeyevna Alluliyeva ile ilişkisi ilk eşiyle olan ilişkisinden çok daha farklı olmuştur.

Kruşçev anılarında Akademi örgütünün lideri olmasından ve buraya seçili Moskova'daki ilerleyişinden bahsettiği sırada Nadezda Alluliyeva'dan da bahseder. O dönemde Nadezda'nın Akademide tekstil fakültesinde kimya üzerine öğrenim gördüğü, suni elyaf konusunda uzmanlaştığı ve aynı zamanda parti örgütleyicisi olarak görev yaptığından bahsedilmiştir. Kruşçev bu dönemde Nadezda ile arkadaş olduklarını belirtmiştir. O zamanlar Stalin'in karısı olan Nadezda bunu diğer kişilere sezdirmiyor, okula tramvayla geliyor, maden mühendisi olan başka bir Alliluyev'in karısı ya da kardeşi olarak anıldığında ses çıkarmıyordu. Böylece Nadezda hem kendisini olası tehlikelere karşı koruyor hem de Stalin için bilgi toplayıp bunları ona aktarıyordu. Burada belirtmek gerekir ki Stalin psikolojik açıdan değişim geçirdiği net bir şekilde göstermiştir. Daha önceden babasıyla özdeşleşmesi sonucu ilk karısına olan tavırları, Lenin'i baba figürü yerine yaklaştırmasıyla farklılaşmış, kadını geleneksel bir gözden çok daha adamı gözüyle görmeye başlamış, davası için onu kullanmayı denemiştir. Her ne kadar Lenin böyle bir şey yapmamış olsa da Stalin onun bu şekilde davranabileceği ön görüşüyle bu tip bir davranışa meyletmiştir. Ayrıca ilk eşini kaybettikten sonra geçirdiği bunalımlı süreç duygularının körelmesine ve benliğine yönelen sevginin tekrar dış dünyaya aktarılamamasına neden olmuş, bu nedenle de ikinci eşine daha çok davası açısından bakabilmiştir.

Ayrıca Stalin Lenin'in ölümünün ardından, onun kız kardeşi Maria İliniçna Ulyanova ve karısı Krupskaya ile ilgili çok öfkeli davranmış; partiyi de bu şekilde davranmaya, kendisine uymaya ikna etmiş, zorlamıştır. Stalin çevresinin, Krupskaya'nın Lenin'in gerçek karısı olmadığı hakkında konuştuğunu söylemiş, gerekirse bunu duyuracağını ve başka birisini Lenin'in asıl dul karısı olarak tanıttığını belirtmiş ve bu konuda saygı gören bir parti üyesinin de adını vermiştir.

Stalin Krupskaya hakkında çok konuşmamış ancak yakın arkadaşlarına onu kötülemiştir. Buradaki amacı çevresindekileri ruhsal açıdan etkilemek, onların Lenin hakkındaki sevgi ve saygısını baltalayarak kendisinin tek kuvvet, saygı duyulması gereken kusursuz tek kişi olduğu düşüncesini kalıcılaştırmaktır. Stalin sadece Lenin öldükten sonra onu kötülemek için ya da siyasi açıdan ters düşükleri için bu kadınları kötülememiştir. Onların parti hareketine hiçbir katkılarının olmadığını, işe yaramaz olduklarını sık sık belirtmiştir. Genel

olarak kadınları bir araç gibi gören, kendi eşini bile Akademi yöneticisi hakkında bilgi almak ve onu yönlendirebilmek adına kullanan, parti içindeki kadınlara nezaketsiz davranan ve onların bir işe yaramadığını rahatlıkla söyleyebilen Stalin ülke içindeki kadınlar için önemli kazanımlar sağlamıştır. Kadınlara yasal ve politik eşitlik ve Sibiryâ'da çiftliklerde çalışan kadınlara bağımsız ücret hakkı verilmiştir. Bunun üzerine kadını dövme üzerine kurulu adetlere karşı protesto ve grevler ile bir haftada bu eski, köklü adet neredeyse ortadan kaldırılmıştır. Özellikle Orta Asya'da ağır baskı gören kadınlar için hükümet uzunca süre mücadele etmiştir.

Stalin 1936'da yeni bir anayasa çıkarılmasını teklif etmiştir. Bu anayasa dünyanın en demokratik anayasası olarak tanıtılmıştır. Louis Fischer'ler, Duranty'ler bu yeni demokratik çağı övmüşlerdir. Ancak Stalin bu anayasayla demokrasiyi değil kendisine karşı gelebilecek olanları yok etmeyi amaçlamıştır. Bu anayasa dünya çapındaki demokratik platformlarda saygınlık kazanmak için oluşturulmuş; ancak arka planda kişisel bir intikam amacı da gütmüştür. Stalin bu demokratik platformlar hazırlanırken bir yandan da yeni ve keyifli yaşamı duyurmaya, bunun gerçekliğini göstermeye çalışıyordu. Ziyafetler düzenleniyor, bu ziyafetlerde Stalin kadın ve erkek işçilerin arasında oturduğu, bir çocuğu dizlerine aldığı pozlar veriyordu. Stalin'in bu candan ve kibar tavrının arkasında yanlış bir şeylerin olduğu, bunun bir düzmece olduğu Troçki'nin kendisi de dahil birçok kişinin tahmin edebileceği bir şeydi. Stalin çok daha aşırı tutumlarında bile kendisi ve halk açısından amaçlarını kesitirmiş; böylece kendi amaçlarını farklı tanıtarak manipülasyon yapabilmıştır. Stalin'in sakınlı kişiliğinden, psikolojide paranoyanın yapısından ve yabancı devletlerden gelen ya da ülke içindeki isyancılardan daha önce bahsedilmişti. Bu üç unsur bir araya gelince ise farklı bir durum oluşacağı öngörülebilirdir. O dönemde Rusya'da hainlerin olduğu gerçektir; hatta birçok haksız tutuklama onların istedikleri kişileri suçlu göstermesi ve hükümetin buna inanması sonucunda gerçekleşti. Stalin ülkesine sızan hainler tarafından öldürüleceğini düşünmekteydi. Halkı devrimi bu hainlerden temizleyeceğine inandırdığında aslında kendisini korumaya çalışıyordu. Bu Stalin'in sakınlı karakteriyle uyuşmaktadır. Stalin böylece sadizmine hem kendi açısından hem de halk açısından bir açıklama daha getirmişti.

Kuşkusuz birçok kişi onu diktatör olarak nitelendirmiştir ve kuşkusuz bu konuda haksız değildirler. Ancak döneminin koşullarına göre birçok ülkenin lideri, devlet adamları, basını kendisi hakkında olumlu konuşmuştur. İtalya'da Giornale D'Italia, Pease Sera, Momento Sera gibi birçok gazete ölümü hakkında haber yapmıştır. Hatta "İl Messagero", dünyanın, Stalin'e güvenebileceğini söylemiştir. Roma basını Stalin'in maceracı olmadığını da belirtmiştir. Aynı şekilde Fransa'daki bir gazete Stalin'in yaşlandıkça muhafazakar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Fransa'da genel bir görüş olarak Stalin'in milletlerarası arenada Rusya'nın menfaatlerini her zaman korumak istediği, Bolşevik ve Sovyetler Birliği'nin ihtilalinin zaferini korumaya çalıştığı ortaya konulmuştur. Basında verilen bu ifadelerden anlaşılacağı üzere Stalin kendi menfaatleri için hareket eden sadist bir kişi değil aksine savaşmak istemeyen, Rusya'ya karşı korumacı bir kişi olarak tanımlanmıştır. Öz sakınlım içgüdülerinin etkisiyle hareket eden Stalin kendisine olan korumacılığını Rusya'ya karşı bir korumacılık gibi göstermede başarılı olabilmıştır. Böylece de sadizmini gizlemiştir. Haksız tutuklama ve infazlarla yalnızca Stalin döneminde karşılaşıldığını

söylemek hata olur. Siyasi polisin keyfi gücü Stalin'in bulduğu, yarattığı bir şey değildi; aslında devrimin başlangıcından beri siyasi polisin keyfi tutumları görülmüştür. Bunun yanında bu gücün Stalin döneminin en büyük kötülüklerinden olduğu inkar edilemez. Hatta bu güç devrimden önce, çarlık zamanında doğmuş, sonrasında da devam etmiştir. Bu gücü savunan sadece Stalin değildi, devrimcilerin çoğu devrimin yararı adına böyle bir gücün olmasını savunmuştur.

Lenin bile idamın yasaklanmaya çalışılması üzerine bu konudaki görüşlerini “İdamlar olmaksızın nasıl bir devrim gerçekleştirebilirsiniz!” diyerek göstermiştir. 1922 yılında siyasi polisin yerleştirilmesi önerilince, Stalin tam tersine onu merkezileştirmeyi savunmuş ve öyle de yapmıştır. Merkezileşen siyasi polis Stalin tarafından kontrol amacıyla kullanılmış, defalarca kurallara tabi hale getirilmeye çalışılsa da bu sadece sözde kalmıştır. Görüldüğü gibi aslında birçok kişinin düşündüğü üzere Stalin hiç yoktan kötü bir sistem inşa etmemiş, zaten var olan kötü bir sistemi kendi şahsi amaçlarına alet etmeyi başarmış, onu güçlendirip kendi emri altına almıştır. Bu durum onu insanların gözünde biraz olsun aklayabilmiştir. Ancak unutulmamalıdır ki Büyük Terör adı verilen bir süreç de onun döneminde baş göstermiştir. 1937 ve 1938 yılları boyunca, geriye kalan bütün Sovyet tarihi boyunca öldürülenden altı kat fazla insan öldürülmüştür. İlginçtir ki esas hedefi komünistler olmuştur. Bu iki yıllık dönemde hapse atılan iki milyon insanın yarısından fazlası tutuklandıkları sırasında parti üyesiydiler.

Stalin'in hastalığının duyulmasıyla özellikle Rusya'nın geleceği ve Rusya ile ilişkideki ülkelerin gelecekleri hakkında konuşulmaya başlanmıştır. Hastalığı konusunda uzun süre söylentiler dolaşmış, Rusya'da da yurt dışında da bazı kesimler onun öldüğünü ya da öleceğini söylemeye belli bir süre cesaret dahi edememişlerdir. Gelecek konusunda endişelenen birçok kesim Stalin'den sonraki yönetimin çok daha kötü olabileceğini dile getirmişlerdir. Ünlü İngiliz Bernard Shaw bile ölümünden önce "Günün birinde Stalin'in öldüğünü duyduğunuzda sakın sevinmeyin. Bu ölüm neticesinde işler bir kat daha kötüye gidebilir. Stalin'in hiç olmazsa akli ve tecrübesi vardı, nüfuzu da hudutsuzdu. Ondan sonra gelenlerin vaziyete hakim olamayarak, korkunç maceralara sürüklenmeleri mümkündür" demiştir. Ancak bunların aksi yönünde politikalar izleyenler de olmuştur.

Stalin'in hastalığı haberlerine karşı takınılan tutumlar sadece onun iyileşmesine ya da haberin sahte çıkmasına dair korkulardan kaynaklı değildir. Kuşkusuz hastalığında onu kötüleyecek yazılar yayınlamayan birçok ülke aynı dönemde fevri davrananlardan çok daha fazladır. Özellikle Avrupa'da Stalin'e gösterilen saygının kaynağı korkunun yanında, hatta korkudan daha çok bir minnettir. Stalin İkinci Dünya Savaşı hakkındaki tutumuyla birçok kişinin gözünü boyamayı başarmış, Nazileri durdurması ile nedeniyle Amerika dahil birçok ülke tarafından saygı görmüştür.

Ayrıca Rusya'da halk Stalin ile en son görüşmüş olan Hindistan Büyükelçisi Mene'in Stalin'in sağlıklı olduğunu söylemesi üzerine onun hastalığına inanmamıştır. Ülkenin birçok yerinden, farklı birçok mezhepten insanlar Stalin'in iyileşmesi için dualar etmiş, hatta Rus patriği ve Rus Ortodoks kilise başkanı bile, dine yakınlığını çok genç yaşta yitirmiş ve bunu açıkça ifade etmiş olan bu liderin iyileşmesi için dua edilmesini emretmiştir. Bu abartılı tutum kuşkusuz korkudan kaynaklanmıştır. Ancak yine de bunların arasında yaptığı iyi bazı şeyleri göz önüne alarak Stalin'i sevenlerin de olduğu inkar edilemez.

Ölümünden sonra Stalin için üzülmeye devam eden veya bunun tersi yönde hareket edenler olmuştur. Özellikle Moskova'da halk Stalin'in ölümüne üzülmüş, kadınlar hoparlörlerin başında şiirler okumuştur. Önemli bir gazetenin muhabiri onun ölümünü duyunca ağlamıştır. Doğudaki kamplardakiler ise kuşkusuz kurtuluş olarak gördükleri bu ölüme sevindiklerini büyük bir heyecanla göstermişlerdir. Pekin'de gazeteler siyah kenarlıklarla basılmış, Fransa'da bayraklar yarıya indirilmiştir. Amerika'da borsa düşmüş, ancak birkaç gün içerisinde toparlanmıştır, basın ise çok saygılı bir tutum sergilememiş, komünizmle mücadele eden Truman ise sadece bir tanıdığını kaybettiğinde hep üzüldüğünü söyleyerek durumu ifade etmiştir. Resmi mecralarda o dönemdeki bilgi eksikliğinden, Stalin'in kendisini olduğundan farklı tanıtmışından, insanların ondan korkmasından ya da ona minnet duymasından dolayı kendisine karşı aşırı ifadeler kullanılamamıştır. Yine de daha sonra yaptıkları yazıldığında, ortaya çıkarıldığında birçok kişi ona olan olumlu düşünce ve duygularını yitirmiştir.

Sadistlik Olgusu ve Sadistlik Olgunun Oluşumu

Psikolojik açıdan incelendiğinde Stalin'in karakterinde net bir şekilde sadistlik olgusu görülebilecektir. Sadistliğin birçok farklı tanımı ve sınıflandırılması yapılmıştır. Freud

birçok eserinde sadizmden bahsetmiş, onu daima mazoşizmle birlikte ele almıştır. Cinsel bir yapıda öz sakınım içgüdülerinin eşeyssel içgüdülerdeki bir parçası olarak görmüş, cinsel eylemlerde bunun ortaya çıkacağından bahsetmiştir. Freud burada denetim ve acı verme üzerinden hareket etmiştir. Erich Fromm ise sadistlik konusunda denetimin esas olduğunu söylemiş, hangi türden sadistlik olursa olsun sadist kişinin temelde canlı varlıklar üzerinde mutlak denetim kurmak istediğini belirtmiştir. Sadistlik incelikli durum ve davranışlarda kendisini gösterebilir. Bu bir tür gizlenme olduğu gibi aslında insani duyguların yitirilmemesiyle oluşan bir durum da olabilir. Nadir de olsa sadistliğin şartı olan denetim, birçok yönden denetlenene yarar sağlayabilir. Belirtmek gerekir ki her denetim, her zaman için birebir zararlı sadistçe bir durumu ortaya koymaz. Toplumun yapısına göre hemen herkes kendinden daha alt seviyede gördüklerine denetim uygulamak isteyecek, güçsüzler bile aralarında denetim uygulayacakları en güçsüzü bulacaklardır. Sadist karakter, yapı olarak her canlıyı denetlenebilir nesnelere dönüştürebileceğini, onlara her hareketlerini dayatabileceğini, onların kederlerini ele alabileceğini, yaşamın efendisi olabileceğini düşünür. Yaşamın efendisi olmak istediği için de cansızlarla değil canlılarla uğraşır; onları yok etmeyi değil aksine hayatta tutup denetlemeyi ister, denetlenen de bundan acı duyar.. Sadist kişiliğin belirgin özelliklerinden birisi de insanüstü bir konuma geçme hissinin, mutlak bir güç ve denetim sağlayan kişi olabilmenin verdiği duygudur. Ancak ilginçtir ki sadistler kendilerinden güçsüzleri denetim altına alırken kendilerinden güçlülere de hayranlık duyar, ondan korkar ve hatta ona gereksinme duyar. Güçsüzlüklerinin ve yetersizliklerinin telafisi olarak sadizme başvurdukları için sadistler umarsızlara karşı güç uygulamayı, kendilerinden çok daha güçlülere güç uygulamaya tercih ederler. Yaşamın belirsizliği, değişiklikler ve yenilikler onları korkutur. Sadistler yaşamı denetlemek isterler.

Sadizm Freud öncesinde insanın sadece kendisine haz vereni yapacağı gerekçesiyle dışa vurulması gereken bir içgüdü olarak görülmüş, bir ihtiyaç olduğu savunulmuştur. Freud insanın her zaman akılcı bir şekilde kendisine haz veren ve doğru olanı yapmadığını, sadece başkasına değil kendine zarar veren davranışlarda da bulunabildiğini göstermiştir. Ayrıca sadizm cinselliğin birçok dışavurumundan biri olarak görülmüştür. Sadist sapkınlığın sağlıklı olduğunu; çünkü her insanın doğasındaki sadist eğilimlere bir çıkış olduğunu savunmuşlardır. Daha sonra cinsel sadistliğin sadece sadistliğin bir türü olduğu anlaşılmıştır. Sadistlik davranışları tinsel, bedensel, cinsel olarak sınıflandırılabilir. Cinsel, cinsel olmayan, dışkıl-biriktirici sadistlik olarak da sadizmi ayırmak mümkündür. Erich Fromm Josef Stalin'i klinik bir cinsel olmayan sadistlik örneği olarak tanımlanmıştır.

Bir kişinin karakteri onun yapısından kaynaklanan yatkınlıklara, aile yaşamına, kişinin yaşamındaki olağandışı olaylara ve çevreye göre oluşur. Çevre ile karakter arasındaki ilişki yalın değil, aksine karmaşıktır ve çevre de kendi içerisinde karmaşık dinamiklere sahiptir. Çözümlemelerde toplum yapısındaki her bir unsura dikkat edilmelidir. En kaba şekliyle şu bilinmelidir ki bir toplumun diğerini sömürmesi ve baskı altına alması toplumsal açıdan sadizmin nedenidir. Ancak bunlar tamamen ortadan kalksa da sadece toplumsal sadizm bitebilecek; bireysel sadistlik bir hastalık olarak devam edecektir. Baskı ve sömürü bir toplumun bağımsızlık, bütünlük, eleştirel düşünme ve üretkenlik yeteneğini elinden alır,, heyecan ve eğlenme duyguları uyandırılrsa da sevinç uyandıramadığı için kişilik gelişimi kısıtlanır. Bireylerin sadistliği genelde içinde bulunduğu toplumdaki ortalama sadistlik yapısıyla örtüşür. Çocuk ya da yetişkin kendisini boş ya da güçsüz olarak duyumsarsa sadizmi güçlenebilir. Bu duyumsamaya sebep olanlar arasında keyfi korku üreten, yıldırıcı cezalar önemli bir rol oynar. Bu tip cezalardan doğan korku çocukta başlıca güdü haline geldiğinde çocuk öz saygısını yitirir, bütünlük duygusu ortadan kalkar ve sonunda da kendi kimlik duygusunu kaybedebilir. Kişiye kendisini boş ya da güçsüz hissettiren bir diğer unsur ise ruhsal kıtlıktır. Çocuk yeteneklerini ortaya koyacak bir uyarı alamıyorsa, etkileyip değiştirebileceği bir şey ya da kişi, ona yanıt veren, hatta onu dinleyen biri yoksa güçsüzlük ve yetersizlik duygusuna kapılarak sadizme itilebilir. Yine de sadistliğin ortaya çıkmasında toplum etkilidir.

Şayet kişinin aykırı sadistlik yapısı topluma uymuyorsa kişi bunu ya gizleyecek ya da ortaya çıkaracak ve hasta olarak tanımlanıp dışlanacaktır. Bu nedenle kişi toplumu dikkate alarak hareket eder. Sadistliğin yapısı incelendiğinde, bu yapıyla Stalin'in hayatında; özellikle çocukluğunda ve bulunduğu toplumun özelliklerinde yakın bir bağ kurulabileceği açıkça görülmüştür. Stalin denetleme hakkına sahip olmayı her zaman istemiş, kendince bazı yöntemlerle, hileyle, oyunlarla, değişken tavırlarıyla bunu elde etmiştir. Ancak tam ve gerçek bir gücü ele geçirmesi, bu doğrultuda denetimi mutlak

olarak eline aldığını düşünmesi onun iktidara gelmesiyle olmuştur. Bunu da yaptıklarıyla yeterince göstermiş, sadistliğini ispatlamıştır.

Stalin'de ve Stalin'in İktidarında Sadistlik Olgusunun Ortaya Çıkması

Stalin iktidarında Rusya, sanayi alanında önemli bir gelişme göstermiş, üretim artmıştır. Sanayi alanındaki gelişim doğal olarak ekonomiye de yansımış ve ekonomik büyüme gözlemlenmiştir. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki ekonomik büyüme hapishane ve kampların artışıyla doğru orantılıdır. Bunlardan en önemlileri ise Gulag olarak adlandırılan, baskıcı yönetimin kurduğu kamplardır. Ayrı bir yapı olarak siyasi tutuklular için Olağanüstü Genel Kurul bünyesinde "Özel Bölüm" adı altında yeni bir kuruluş oluşturuldu, daha sonra bunlara, NKDV ve ZEGY hapishaneleri eklendi. Stalin tıpkı siyasi polis gerçeğinde olduğu gibi sıfırdan bir kurum ve sistem kurmamış, kurulu olan üzerindeki hakimiyetini farklı bir yönde kullanmıştır. Cezaevlerindeki eğitimsiz mahkumların çalıştırılması önceye dayansa da sonuçlar pek iyi değildi. Stalin 1928 yılında çoğu cezaevini çalışma kampları haline getirdi ve tutukluları insani olmayan koşullarda çalıştırdı. Sorgusuz sualsiz ve haksız tutuklamalar başlamış, halk düşmanı olarak adlandırılanlar ya öldürülmüş ya da kayıp olarak kayıtlara geçmiştir. Soljenitsın bu kamplarda birebir kalmış olan ve bunlar adına birçok kitap çıkarmış bir yazar olarak oradaki durumu defalarca farklı örneklerle anlatmış, dönemin resmi rakamlarına güvenilmemesini, söylenenden daha çok kişinin bu kamplarda bulunduğunu ve de öldüğünü söylemiştir.

1937 sonrasında ise kitlesel terör başlamıştır; tutuklanan ve idam edilen kişi sayısı çok büyük rakamlara ulaşmış, bu durum Gulag yöneticilerini bile şaşırtmış ve zorlamış, mahkumları barındırmakta güçlük çekilmiştir. Stalin döneminde siyasi olarak idam edilenler, kamplarda çalıştırılanlar, sürgün edilenler ve diğer türlü cezalandırılanların toplam sayısı 4 milyon 60 bin 306 olarak NKVD arşivlerinde kayıt edilmiştir. Stalin'in izlediği tutum başarısızlığı getirmiş, işçiler en ağır şartlarda çalıştırılmış, acımasız bir şekilde cezalandırılan ve istihdam edilen milyonlarca vatandaş ile verime ulaşılamamıştır. İkinci Dünya Savaşı ile Stalin kamplarda uzmanlaşmaya gitmiş, her kampı belli alanlarda çalıştırıp uzmanlık kazanmasını sağlamış ve 1953'e kadar kampları işletmeyi sürdürmüştür. Adeta klasik yönetim anlayışını ağır koşullara bağlayarak kitlesel ve zorunlu bir şekilde uygulamış, uzun süreli olmasa da başarı elde etmiştir. Stalin savaş sonrasında savaş suçlularını mahkum etmiş, Osoblag adıyla yeni çalıştırma kampları kurmuştur. Burada casusluk, sabotaj, terör, Troçkistlik, sağcılık, menşevizm, sosyalist devrimcilik, anarşistlik, milliyetçilik, Sovyet karşıtı örgüt üyeliği, Sovyetler Birliği'ne karşı propaganda yapmak gibi suçlamalarla cezalandırılanlar ve bunlarla birlikte beyaz göçmenleri yerleştirmiştir. Bu kamplar direkt olarak Stalin'e bağlanmıştır. Osoblag'ların sanayi üretimine katkı gibi bir amacı yoktu. Kamplardaki durumun iç acıtıcı olduğu ve dehşet verici korkunç şeylerin yaşandığı Stalin öldükten sonra ortaya çıkmaya başladı. Stalin hayattayken Osoblag'ların durumu mümkün oldukça gizli tutulmaya çalışıldı, hatta özel birlikler tarafından kontrol edildi ve şehirlerden çok uzak bölgelere kuruldu. Burada mahkûmların artmasıyla kamplar fazlasıyla kalabalıklaştı ve mahkûmların yaşam şartları çok ağırlaştı.

Soljenitsın mektuplaştığı arkadaşıyla aralarında Stalin hakkında konuşmuş, . daha önce kusursuz olarak gördüğü ordunun Stalin'in emriyle en adî suçları işlediği, Almanya'nın işgali süresince Stalin'in işgal kuvvetlerine her şeyi serbest kıldığı; cinsel taciz, talan, yağma hiçbir şeyin yasak olmadığı anlatılmıştır. 25 yaşında genç bir subay olan Soljenitsın köyler, kiliseler, çiftlikler ve hayvanların gözleri önünde acımasızca yağmalanmasından, Doğu Prusya'dayken Alman nüfusuna yapılan savaş suçlarına tanıklık etmiş olmaktan çok etkilenmiştir. Ayrıca Stalin'in Hitler ile anlaşma ihtimali olduğu halde anlaşmadığını, bu nedenle oluşan yıkımlardan Stalin'in Hitler'den daha fazla sorumlu olduğunu iddia etmiştir. Anlatılanlar Stalin'in sadizminin belki de en yüzeysel ve bilinen halidir, Stalin kendisini tatmin etmek adına yararlandığı bu kamp ve hapisaneleri halka fayda sağlamak amacıyla yaptığını, Rusya'nın menfaatleri için çalıştığını öne sürerek ve elinden geldiğince gizleyerek ayakta tuttu. Ona inananlar ya da buna zorunlu kalanlar durumu sadece sonradan anlatıldığı kadar görebildi. Ama onunla birlik olanlar, aynı amaç için hareket edenler ve en yakın arkadaşları Stalin'in çok daha kötü, acımasız, haince yönlerine; onun gerçek, gizlenmemiş sadizmine şahit oldular. Hatta bu sadizmin birebir nesnesi haline geldiler. Medvedev devrimden sonra siyasi tutuklulara işkence yapılmasını öneren ilk kişinin Stalin olduğunu, o önerene kadar herkesin bundan kaçındığını söylemiştir. Bazen Stalin tutukluya yapılacak olan işkenceyi bile söylüyordu.

Stalin, Gepeu yargıçlarının işkence ile sorgulama yaptığı büroyu mikrofonla kendi bürosuna bağlatmış, sorguları izleyip yönetmiştir. Stalin Dzerjinski ve Kamenev ile konuştukları bir gün bu hayattaki en büyük zevkinin kendisi için bir düşman belirleyip ondan intikam almak için bir plan kurduktan sonra yatmaya gitmek olduğunu söylemiştir. Stalin bunu birçok defa ispatlamış, Maksim Gorki gibi bir yazarın bile ölümünde parmağı olduğunu göstermiştir. Daha önce Stalin'in zehirleme işlerini yapan Yagoda ile olan ilişkisinden bahsedilmişti. Ancak Yagoda genelde kendisini birebir tehlikeye atmaz başka doktorları kullanır, onları tehdit ederdi. Maksim Gorki Ekim devriminin ilk günlerinde zayıfların savunucusu olan ve duygularına göre hareket eden bir protestocuydu. Yumuşak huylu, yaşlı yazar birinci ve ikinci beş yıllık planlar uygulamaya konulunca artan huzursuzlukla göze çarpar olmuştur. Gorki halkı eğitmeye başlamıştı, Avrupalı yazarlarla, yurt dışından gelenlerle görüşüyor, ezilen, haksızlığa uğrayan insanları yönlendiriyordu. Stalin tehlikeli olduğunu düşündüğü bu duruma son vermek için açık bir tutum izleyemezdi. Gizli işlerini yöneten Yagoda'dan işi bitirmesini istedi. Yagoda da kendi doktorlarından Dr. Levin'e başvurdu. Levin daha sonra mahkemeye çıktığında reddederse kendisi ve ailesi için durumun kötü olacağını, Yagoda'dan korktuğu için bu işi yaptığını söylese de tanıdığı önemli insanlara gidip kendini garantiye alabilirdi. Levin, Yagoda'nın Stalin'e çalıştığını biliyordu ancak mahkemede bir şey söylemedi. Daha sonra mahkemede Yagoda ve doktorların suçlanmasıyla Gorki'nin Stalin'in dostu olduğu vurgulanarak Stalin durumdan uzak tutuldu, yani aklandı.

Anlatılanlardan yola çıkarak birçok kişi Yagoda'nın Stalin ile sıkı bir birlik kurduğunu ve Stalin'in onu hep koruduğunu düşünebilir. Ama Stalin böyle bir insan değildi; onun tepkileri basit reflekslerle uyulması zorunlu kararlar halini alıverirdi. Yagoda on altı yıl Çeka ve Gepeu'da gerek başkan yardımcısı gerek başkan olarak görev aldı; Stalin'e muhalefetle mücadelesinde yakın durdu ve destekledi. Karşılığında 1933'de Lenin nişanıyla ve daha sonra devlet savunmasında genel komiserliğe atanarak siyasi mareşallikle ödüllendirildi. Fakat birçok kişi Yagoda'nın bu yükselişine karşıydı. Yagoda, Gepeu başkanıyken emrinde çok fazla zehir bilim uzmanı vardı ve bunlar kendileri için hazırlatılan özel bir laboratuvarda çalışıyor, buradaki araç gereçleri istedikleri gibi, kontrolsüzce kullanabiliyorlardı. Bu sadece Yagoda'nın kendisi için kurduğu bir kurum olamazdı. Elbette altında Stalin'in parmağı vardı. Bunun için Stalin suç ortağının yanındaydı. Fakat suç ortağının çok şey bildiğini, artık onunla işi bittiğini düşünmüş olacak ki Yagoda 1937'de tutuklandı. Belki de bir şekilde Stalin'in düşmanlığını kazanmıştı. Sebebi gizli kaldı. Stalin, Yagoda ile bir anlaşma yaptı. Yagoda halkın Stalin'e atfettiği suçlamaları tek başına üstlenecek karşılığında da affedilecekti. Yagoda buna inandı ya da inanmak zorunda kaldı. Ancak suçu üstüne almasına rağmen Yagoda kurşuna dizilerek öldürüldü.

Buharin Lenin'in sevdiği ve mum gibi uysal olarak tanımladığı bir siyasetçiydi. Buharin de Lenin'i çok sever, tartışırken bile belirli bir saygı çerçevesini aşmazdı. Naif ve ateşliydi ama kişisel tutkuları da yoktu. Fakat Buharin Stalin'i ima eden kuşkularını ifade etmeye başlayınca Stalin'in düşmanlığını kazandı. İşte bu nedenle devrimin lideri olarak tanınan Lenin'e karşı bu kadar sevgi duyan Buharin 1938'de Stalin tarafından, 1918 yılında Lenin'e suikast düzenlemiş olmakla suçlandı. Tahmin edilebileceği gibi idam edildi. Stalin

kendisine aykırı gelen düşünceler karşısında sinirlenir, ona muhalif olanlara acımasızca duygular beslemiştir. Stalin davranışlarının tahmin edilememesini istemiştir. Birçok kişiyi tutuklatmış, işkence ettirmiş ama sonra bir anda onları salmış hatta bazı yüksek rütbelileri tekrar eski görevlerine getirmiştir. Stalin kendisinin nefret ettiği her şeyi savunmuş olan Ehrenburg'a ya da onunla tam ters politika izleyenlere, batıyla ilişkilerde başarısız olan Litvinov'a bile bir şey yapmamıştır. Buradan da Stalin'in keyfince ve hesabına göre bir denetlemeden hoşlandığı anlaşılabilir. Stalin sadistliğinin gereği bu tip bir tavır sergileyerek aslında insanlara onlar üzerinde mutlak bir yönetim ve denetime sahip olduğunu göstermek istemiştir. İnsanların tek bir lafıyla tutuklanması, işkence görmesi, idama yollanması, salınması ona yaşam, ölüm, iyileştirme ve acı verme gibi Tanrısal ve doğal güçlere hükmettiğini hissettiriyor, bununla doyumuna ulaşıyordu.

Stalin okul döneminden başlayarak ardında hep bir güvensizlik ve ağır suçlama izleri bırakmıştır. Stalin zamanında aynı yerde sürgün cezalarını çektiği, çokça sefer desteklediği Kamanev'le ve Lenin rahatsızlandığında partinin başında durmuş olan yine eski arkadaşlarından Zinovyev ile 1925'te ters düştü. Bunun üzerine Stalin'e güvenmeyen Zinovyev ve Kamanev güvendikleri çeşitli yerlere eğer birdenbire ölürlerse bunu Stalin yaptırmış olacağını belirten mektuplar bıraktılar. Stalin'in ikisine, özellikle Kamanev'e nefreti; Yagoda'ya olduğu gibi, onların bildiklerinden kaynaklanmıştır. Hatta Troçki'ye de bunu tavsiye etmişlerdir. Tutuklanan Halk Komiserliği Tatar Konseyi eski başkanını örnek vermişler, bunun Stalin'in ilk icraatı, resmi bir kişiyi ilk tutuklatışı olduğunu söylemişlerdir. Ayrıca Stalin'in Troçki'nin kanıtlarına cevap aradığını, zarar görmeden Troçki'yi nasıl ortadan kaldırdığını söylemişlerdir. Dahası bu eski iki dost Stalin'in gençler tarafından düzenlenebilecek bir eylemden korkmamış olsa, daha 1924'te Troçki'yi ortadan kaldırmak istediğini de söylemişlerdir.

Troçki 1925 yılında Savaş Komiserliği görevinden alındığında onun yerine Sibiry'a da uzun yıllar kürek cezası çekmiş olan Frunze adında biri getirildi. Ancak görevde sadece yedi ay kalabildi. O dönemde orduda Gepeu'nun gözetimi söz konusuydu ve Frunze buna karşıydı. Ayrıca Zinovyev ve Kamanev, Stalin ile anlaşmazlığa düştüğünde de Stalin'e karşıydı. Bu muhalif tavır Stalin'i rahatsız etmişti. Tam da bu sırada Stalin'in eline büyük bir fırsat geçti. Frunze ülserdi ve midesinden ameliyat olmalıydı. Ancak doktorlar Frunze'nin kalbinin kloroformun etkilerine dayanamayacağını söyleyerek onu ameliyat etmemişlerdi. Stalin Merkez Komite'den kendi adamı olan bir doktoru; doktorları toplaması ve Frunze hakkında bir karar verilmesi için görevlendirdi. Beklenen şekilde verilen karar Frunze'nin ameliyat edilmesi yönünde oldu. Frunze istemese de bu ameliyata girmek zorunda kaldı ve öldü. Sonrasında bu konuda suçlamalar yapan bir yazarın eserleri toplatıldı, Stalin de kendi masumiyetini göstermek için dolaylı olarak belgeler yayımlatıp olayı kapattı. Ancak bu gizli ölüm son değildi. Yine Gepeu'nun ordudaki gözetimine karşı çıkan Tuhaçevski on iki yıl sonra kurşuna dizildi. Bu dönemde sadece Tuhaçevski değil ordunun deniz ve hava kuvvetleri genelkurmayları da kurşuna dizildi.

Voroşilov uysal biri olarak tanımlanabilirdi ve böyle birisi ordudaki gözetime razı olabilirdi. Bu nedenle orduların başına getirilmiştir. Ancak anlaşılan uysallığı, Voroşilov'un Stalin'e karşı takındığı tutumda başına buyruk kararsızlıklar sergilemesine engel olamamış

ki Stalin, iki yıllık bir süre içerisinde, Voroşilov'un yakın çalışma arkadaşlarını, en güvendiği adamlarını, yardımcılarını ve meslektaşlarını öldürmüştür. Voroşilov'un kendisine yakın olan bu kişiler ya da en azından bunların bazıları tarafından kışkırtılmış olma olasılığı vardır. Stalin böyle bir durumda Yagoda'nın ölümünden sonra Gepeu'nun başına geçmiş olan Yejov aracılığıyla Voroşilov'un yakınındaki bu insanların ölüm planını hazırlamış, Voroşilov'dan seçimini yapmasını istemiştir. Sonuç olarak Stalin'den korkan ve tuzağa düşen Voroşilov kendi yakınındaki bu insanların ölümünü kabullenmiş, bu konuda Stalin ile iş birliği yapmıştır.

Stalin sadece bedensel sadizmi değil, ek olarak özellikle başlarda tinsel sadizmi de kullanmıştır. Tinsel sadizm manevi bir unsurdur ve başka kişilerin duygularını incitmek, onu aşağılamak temeline dayanır. Bu sadistlik bedensel sadistlikten çok daha yaygındır çünkü herhangi bir bedensel güç ya da üstünlük gerektirmez. Stalin ise tinsel sadistliğini bedensel uygulamalarla desteklemiştir. Stalin, özellikle hoşuna giden bir yöntem uygulayarak sadistliğinin tinsel yönünü göstermiştir. Bu yöntemine göre Stalin birkaç gün içinde tutuklanacağı kişiyi güvende olduğuna inandırır. Böylece birkaç gün sonra güvende olduğunu sanan kişi ruhsal açıdan çok büyük bir darbe alırdı. Ayrıca Stalin birine güvendiğini belirtip onu buna inandırırken bir yandan da o kişinin tam zıttı bir geleceğe sahip olacağını, yani birkaç gün içinde tutuklanacağını bilerek bir tatmin sağlıyor, adeta kadere hükmettiğini sanıyordu. Medvedev bu konuda bazı örnekler vermiştir. Mesela iç savaş kahramanı D.F. Serdich tutuklanmadan kısa bir süre önce, bir kabulde, Stalin onunla kadeh tokuşturmak istemiştir. Stalin bir toplantıda Bliukher ile samimi bir şekilde konuşmuş; ama birkaç gün sonra Bliukher mahvedilmiştir. Ermeni bir heyet Stalin ile görüştüğünde, Stalin onlara şair Charents'e dokunulmayacağını söylemiş ama birkaç ay sonra onu tutuklatmış ve öldürmüştür. Yine Stalin, Ordzhonikidze'nin komiser vekili olan Serebrovski'nin eşinin her yere yaya gittiğini duymuş, kadını arayarak ona Kremlin garajından bir araç tahsis edeceğini söylemiştir. Stalin gerçekten kadına bir araba göndertmiş, ancak bundan iki gün sonra kocası Serebrovski'yi kaldığı hastaneden aldırarak tutuklatmıştır. Bu şekilde tutuklanmalardan huzursuz olan, tarihçi ve yayımcı Steklov, Stalin'le görüşüp ona endişelerini belirtmiştir. Stalin partinin onu sevdiğini, ona inandığını, bu yüzden üzülmemesi gerektiğini söylemiş; ancak daha o akşam NKDV onu götürmek için evine gelmiştir. Stalin güven verdikten sonra aniden zıt yönde bir darbe indirme alışkanlığını sadece kişisel ilişkilerinde ya da ülke içi durumlarda göstermedi. Bu tavrını yurtdışı siyasetinde de açıkça ortaya koydu. Stalin, İngiltere ve Fransa'ya hakaret etmek; Chamberlain Hitler'i yatıştırmaktan vazgeçmeden onlardan intikam almak istiyordu. Bu nedenle İngiltere ve Fransa ile dostça açık müzakereler yapıyor görünmüş; ama bir anda gizlice Hitler ile anlaşıp Naziler ile iş birliği kurmuştur.

Stalin'in bir başka sadistliği ise devletin önemli mevkilerindeki kişilerin eşlerini ve çocuklarını tutuklatıp çalışma kamplarında tutmasıydı. Bu durum karşısında eşleri ve çocukları bu acımasız kamplara yollananlar Stalin'den onları serbest bırakmasını dahi isteyemiyor, boyun eğiyor ve görevlerine devam ediyordu. Ayrıca tutuklamaların haklı olduğu konusunda da Stalin ile aynı görüşü paylaşmak zorunda kalıyorlardı. Bahsedilen olaylara birçok örnek bulunabilir. Örneğin Sovyetler Birliği Başkanı Kalinin'in karısı, 1937'de tutuklanmış, Molotov'un eşi ve Otto Kuusinen'in eşi ve çocuğu çalışma kamplarına yollanmıştır. Anlatılana göre Stalin, Komintern'in yetkililerinden Otto'ya oğlunun salıverilmesi için neden çaba göstermediğini sorunca, Otto "Besbelli tutuklanması için önemli nedenler vardı." diyerek fikrini belirtmiştir. Bu olayın hemen sonrasında Stalin, hoşnut bir şekilde gülmüş ve Otto'nun oğlunun serbest bırakılmasını emretmiştir. Bir başka örnek de dönemde ülkenin en güçlü isimlerinden birisi olan Lazar Kaganviç'in kardeşi Mikail Moiseviç'in tutuklanması ve Lazar'ın bu durumda takındığı tutumdur. Mikail savaştan önce Havacılık ve Sanayi Bakanı olarak görev yapmıştır. Mikail savaştan önce iyi bir Stalinci olmuştur; savaştan sonra ise Stalin'in gözünden düşmüştür. Bir yeraltı faşist merkezi kurmakla suçlanan tutuklular ifadelerinde Mikail'in suç ortakları olduğunu, onun aslında Hitlerci olduğunu, Hitler'in Moskova'yı alsaydı onu başkan yardımcısı yapacağını, Mikail'in kolay ele geçirilebilsin diye bazı uçak fabrikalarını sınıra yakın kurduğunu söylemiştir. Stalin, bunun üzerine Lazar ile görüşmüş ve Lazar

gerekirse tutuklanmasını söylemiştir. Stalin sonra Lazar'ın bu ilkeli davranışını bir Politbüro toplantısında övmüştür.

Fiziksel ve kişisel acımasızlık hiç kuşkusuz Stalin'in belirgin bir özelliğiydi. Stalin'in bu özelliğine dair daha kişisel ve karakteristik örnekler de vardır. Anlatılana göre Stalin Bakü Hapishanesi'nde kaldığı sırada, yan hücredekilerden birisi devrim hakkında konuşurken Stalin beklenmedik bir şekilde adama "Kana mı susadınız?" diye sormuş, ardından da koncundan bir bıçak çıkarıp pantolonunu sıvamış, bacağına bir yara açarak "Alın size kan!" demiştir. Yine anlatılana göre Stalin mevki sahibi olduktan sonra da bu tarz tutumlara devam etmiş, kır evindeyken koyunların kanını akıtarak ya da karınca yuvalarını yakarak eğlenmiştir (Troçki, 2006). Elbette anlatılan birçok şey Stalin konusunda tamamen gerçeği yansıtamaz; ancak ortaya konulan belgeler, ona en yakın olanların tanıklıkları ve anıları dışında güvenilebilecek kaynaklar yoktur. Fakat şu bir gerçektir ki yaşadıkları ve yaptıkları sadizmin tanımlanmış özellikleriyle karşılaştırıldığında Stalin'in sadist karakteri açığa çıkmaktadır.

Yararlanılan Kaynaklar

Aykan Uncu, Liderlik Teorilerinde Toksik Liderliğin Araştırılması: Hitler Ve Stalin Örneği

Erich Fromm, İnsandaki Yıkıcılığın Kökenleri

Sigmund Freud, Metapsikoloji-1,2,3,4

Öztoprak, G. (2012). Stalin' in Ölümünün Türk Basınındaki Yankıları. Stalin' in Ölümünün Türk Basınındaki Yankıları

Lev Troçki, Stalin

*Bu çalışmanın tüm hakları, Aykan Uncu'ya aittir.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category istihbarat]

[tags BİYOGRAFİ DOSYASI, joseph Stalin, İktidar, Düşünce, Sadizm]